

OSREDNJA
KNJIŽNICA
SREČKA VILHARJA KOPER

BIBLIOTECA
CENTRALE
SREČKO VILHAR CAPODISTRIA

LETNO POROČILO 2022 – KOMPETENČNA VSEBINA

Kompetenčne vsebine: Opredelitev in razvoj delovanja splošnih knjižnic za dvig informacijske pismenosti

Naziv	Opredelitev in razvoj delovanja splošnih knjižnic za dvig informacijske pismenosti
Izvedene aktivnosti v letu 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Izvedba raziskave z analizo dostopne mednarodne in domače literature – člankov, standardov in drugih dokumentov o informacijski in sorodnih pismenosti (digitalne, medijske, meta ipd). • Izvedba izobraževalne strokovne delavnice s knjižničarji na območju na temo informacijske pismenosti. • Izvedba delavnic informacijske pismenosti »What the future wants« za dijake z Obalno-kraškega območja. • Priprava razstave »What the future wants«, ki je gostovala v vseh sodelujočih knjižnicah in na obmejnosti.
Ocena doseženih pozitivnih učinkov na razvoj knjižnične dejavnosti na širšem območju	<ul style="list-style-type: none"> • Z raziskavo smo zasnovali teoretični okvir za izvajanje informacijske in sorodnih pismenosti (digitalne, medijske in meta pismenosti) v splošnih knjižnicah. Zapolnili smo osnovno vrzel v teoretičnih izhodiščih informacijskega opismenjevanja v splošnih knjižnicah, prispevali k poenotenju in višanju ravni informacijske pismenosti prebivalcev Slovenije ter postavili okvir za nadaljnje raziskovalno delo. • Z organizacijo strokovnih izobraževalnih srečanj s splošnimi knjižničarji Obalno-kraškega območja smo postopoma dvigovali kompetence in znanja, potrebna za izvajanje informacijskega opismenjevanja – v letu 2022 za specifično ciljno skupino mladostnikov. • Z delavnicami informacijske pismenosti »What the future wants« in razstavo smo krepili informacijsko pismenost dijakov srednjih šol.

<p>Dostopnost rezultatov projekta/storitve za uporabnike na širšem območju</p>	<p>Prispevka v reviji Bukla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Malec, Luana: Družbena odgovornost knjižnic v svetu dezinformacij, https://www.bukla.si/revija-bukla/druzbena-odgovornost-knjiznic-v-svetu-dezinformacij.html - Saražin, Tina: Kaj želi prihodnost? : projekt, ki je zavrtel virtualni svet mladih, dostopno na: https://www.bukla.si/revija-bukla/kaj-zeli-prihodnost-projekt-ki-je-zavrtel-virtualni-svet-mladih.html
<p>Izvedene oblike predstavitve rezultatov projekta/storitve</p>	<p>Predstavitve delavnic v okviru What the future wants in postavitev razstave v Knjižnici Koper, Mestni knjižnici Piran in NŠK Trst</p> <p>Zoom predavanje za knjižničarje v okviru Sekcije za splošne knjižnice pri ZBDS in za knjižničarje na Obalno-kraškem območju</p> <p>Predavanja na Poslovni ekonomski srednji šoli in Srednji tehniški šoli Koper</p>

Kratko vsebinsko poročilo o izvedeni kompetenčni vsebini:

What the Future Wants – Kaj želi prihodnost?

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper je z različnimi kulturnimi ustanovami in zavodi iz Nemčije, Češke, Irske, Turčije, Makedonije, Albanije, Srbije ter Nizozemske sodelovala pri raziskavi in delu z mladimi v projektu What the Future Wants – Kaj želi prihodnost? Na podlagi raziskave je nato nastala tudi interaktivna razstava.

Namen projekta je mlade postaviti v središče digitalne prihodnosti in jih z izobraževanjem, soustvarjanjem osveščati o virtualnem svetu.

Mladi odraščajo v okolju, ki je vse bolj odvisno od digitalnih tehnologij. Vseprisotne tehnologije posegajo v njihov socialni in učni prostor, tako da se ločnica med javnim in zasebnim, spletnim in nespletnim zmanjšuje. V času ključnega razvoja so zaradi tega izpostavljeni edinstvenemu nizu izzivov, kot so tehnološke navade in zasvojenost, informacijsko onesnaževanje, algoritmi in diskriminacija ter nadzor podatkov.

Projekt What the Future Wants želi definirati in obravnavati te izzive skupaj z mladimi in tistimi, ki jih podpirajo. Z raziskavami, izobraževalnimi učnimi načrti in kreativnimi intervencijami si bomo prizadevali za povečanje podatkovne pismenosti naslednje generacije, da bodo lahko kritično in proaktivno razmišljali o digitalnem okolju, v katerem želijo živeti zdaj in v prihodnosti.

V koprski knjižnici smo v okviru projekta What the Future Wants v minulem šolskem letu poskusno izpeljali delavnice/predavanja, ki se jih je udeležilo več kot 200 dijakov, starih med 14 in 18 let. Delavnice so potekale v razredih srednje Ekonomske in poslovne šole Koper, Gimnazije Koper, Knjižnica Piran pa je priskočila na pomoč z delavnico na Gimnaziji, elektro in pomorski šoli Piran.

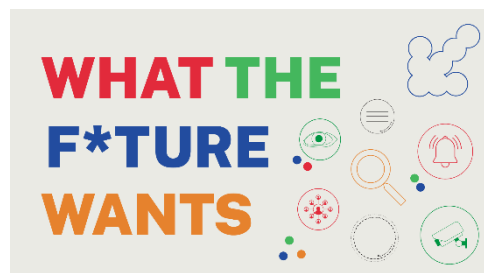
Kot smo skupaj s partnerji (DOX Center za sodobno umetnost, Goethe-Institut, FERS, Libraries Unlimited, Science Gallery Dublin, Trinity College Dublin) zaznali, se generacija otrok, s katerimi so delali, večinoma ne zaveda pasti socialnih omrežij, saj so jim le-ta samoumevna. So generacija, ki je s socialnimi omrežji odraščala in se ne sprašuje več, zakaj uporabljamo ključnik, kako različna podjetja in influencerji dostopajo do naših podatkov. Prav tako ne poznajo svojih pravic na spletu in kaj nam različni profili oseb povedo že na prvo žogo. Skozi pogovor z dijaki so ugotovili, da so njihovi interesi v skladu z današnjo politiko socialnih omrežij – hitra instant podana vsebina, ki predvsem zabava. Pomembnejše tematike, skozi katere do nas pronicajo tudi lažne novice, jih večinoma ne zanimajo. Razen nekaterih bolj vidnih slovenskih medijev, lokalnih medijev, ki delujejo na področju, kjer živijo, v večini ne poznajo več. Njihov vir informacij so postala predvsem socialna omrežja. Ob vprašanju, kako lahko prepoznamo lažne novice oziroma tako imenovane lažne medije, v večini niso znali odgovoriti, zato so predavatelji na predavanjih izpostavili predvsem ključne informacije, kako lažne novice prepoznati in kako se jim izogniti. Dotaknili so se teme, kako lahko uporabniki vplivamo na vsebino, ki nam je podana in kako lahko sami izboljšamo raven komunikacije, ki je v zadnjem času na socialnih omrežjih močno upadla. Dijaki so se strinjali, da je pri tem izjemnega pomena branje in raziskovanje informacij, predvsem pa krepitev bralne kulture, ki med drugim bogati tudi naš besedni zaklad in posledično daje moč našemu izražanju. V koprski knjižnici smo se poglobili tudi v samo delovanje knjižnic in gradiva, ki ga uporabniki najdejo v knjižnicah. Ugotovili smo, da problematična niso le socialna omrežja, ampak tudi gradivo, dostopno v knjižnicah, kjer morajo uporabniki dobro premisliti, katero raziskavo in zakaj bodo vzeli v roke, saj prav tako niso vse zagotovljeno relevantne, kar se je izkazalo predvsem v obdobju epidemije COVID-19.

Poleg vsega naštetega smo se v Knjižnici Koper z dijaki na delavnicah potopili v globine samopodobe in nevarnosti ter prednosti selfijev/sebkov, koliko nevarnih sestavin pravzaprav je v naših telefonih in koliko onesnaženja z odsluženimi pametnimi telefoni povzročimo vsako leto. Na podlagi delavnic in raziskovanja različnih virov, smo skupaj s partnerji na mednarodnem parketu pripravili razstavo What the Future Wants – Kaj želi prihodnost?

Gre za interaktivno razstavo, ki je osredotočena na mlade. Predstavlja različne poglede na tehnologijo. Kako tehnologija vpliva na našo pozornost, naše podatke, naše pravice, našo družbo in naša življenjska okolja? Ta interaktivna razstava je priložnost za mlade, da razmislijo o tem, kaj pomeni odraščati v digitalnem svetu, da si zastavijo kritična vprašanja o tehnologiji in ugotovijo, kaj si želijo v digitalni prihodnosti.

Na podlagi sodelovanja z mladimi smo v koprski knjižnici dosegli, da smo zanimive delavnice in predavanja umestili tudi v novo šolsko leto na Srednji tehniški šoli Koper in Srednji poslovni in ekonomski šoli Koper.

TACTICAL TECH

Sodelovanje v projektu ADELE

V letu 2022 se je Knjižnica Koper priključila projektu ADELE, ki raziskuje, kako lahko organizacije za izobraževanje odraslih, zlasti tiste, ki delujejo v sektorju neformalnega izobraževanja, vedo, ali uporabljajo vse razpoložljive digitalne tehnologije in na kakšen način?

Projekt Advancing Digital Empowerment of Libraries in Europe (ADELE) želi odgovoriti prav na to vprašanje. Zato v sodelovanju z različnimi evropskimi knjižnicami ustvarja brezplačno prilagodljivo spletno orodje, ki organizacijam za izobraževanje odraslih pomaga razmisliti o tem, kako uporabljajo digitalne tehnologije in kam jih lahko dodatno integrirajo za izboljšanje svojih storitev.

